

Ze kwam voor het eerst bij mij op raadpleging. Vijftig jaar, bibliothecaresse, gehuwd, twee kinderen. Sinds vijftien jaar heeft ze een alcoholprobleem; sinds tien jaar heeft ze behandelingen gevolgd. Drie maal residentieel en een intensieve ambulante opvolging met tussenpozen.

Tot mijn verbazing, bedankt ze mij op het einde van het gesprek omdat ik haar geen verwijten heb gemaakt . Die heeft ze van haar behandelaars al zo veel gekregen dat ze bang is om nog naar een psychiater te gaan.

Is dit nu het resultaat van de enorme evolutie in de verslavingszorg ?

Er is de laatste decennia veel veranderd. Er zijn innovatieve technieken en geneesmiddelen om herval te voorkomen. De psychotherapeutische behandelingen worden verfijnd en gediversifieerd, want zowel het type patiënt als de duur van de verslaving speelt een rol bij de keuze van het soort behandeling.

Het lijkt er inderdaad op dat we vaardiger en effectiever geworden zijn om mensen met een middelengebonden stoornis beter te helpen. Maar doen we dat ook wel ? Is het een kwestie van de juiste techniek of het juiste geneesmiddel ? Is het een kwestie van de juiste vraag of reactie afgestemd op de fase in de cirkel van verandering ? En is het dan de schuld van de patiënt als hij/zij niet "geneest" ?

Laten we toch niet uit het oog verliezen dat de basis van een hulpverlenend contact een goede therapeutische relatie is, gesteund op respect en aanvaarding en dat empathie en authenticiteit daarin onontbeerlijke attitudes zijn ?

Patiënten, en dat is niet allen in de verslavingszorg zo, zijn een beetje overgeleverd aan de dokters, verpleegkundigen, psychologen... Als ze een psychiatrische probleem hebben en zeker als ze problemen hebben met alcohol of drugs, zijn ze daar beschaamd over.

Begrip, deculpabiliseren en herstel van hun zelfbeeld zijn de eerste stappen in het herstelproces. Pas daarna kunnen specifieke methodieken en technieken worden voorgesteld. Als we streven naar destigmatisering zullen we eerst consequent onze eigen attitude en gedrag moeten blijven bewaken.

Frieda Matthys